

Chikalata cha Paolo kwa Wagalatia Chilongolelo

Chikalata cha Wagalatia chalembeke ni nduna che Paolo (1:1) Achi chili chikalata chati che Paolo Walembele Wandu Wakukulupilila Che Yesu waali chilambo cha ku Galatia pa yaka ya 48 ni 57 paku-mala kupagwa Che Yesu Kilisito. Ikukomboleka kuti Wagalatia watamaga ku chilambo cha Galatia chichaliji mu liuto lya mwenye jwa chiloma. Waumanyilisi wa ngani ja Biblia nganakola usyene nkati liuto kuwaliji che Paolo katema kawalembaga chikalata chi, nambo wandu wajinji akuganisia kuti chikalata chi chalembeke mu musu wa ku Efeso pane ku Kolinto.

Che Paolo walembele chikalata chi kwa nningwa wa mipingo ja wandu wakukulupilila Che Yesu waali ku Galatia yaani waali Wayahudi ni wangana wa Wayahudi. Chikalata chi chalembeke kwa ligongo lya kumenyana ni majiganyo ga unami gegasachile akuyanje majiganyo ga Chiyahudi gagali mmalembelo ga kalakala nti mashalaiti ga chikulupi, nnopennope lijiganyo lya kuumbala. Kwaliji ni mpingo wa wandu pasikati ja wandu wakukulupilila Che Yesu wawaliwilangaga Wayahudi wawakanganichisyaga wakukulupilila wangana wa Wayahudi aumbale. Nombe wandu wo wausyaga nkati usyene wa ulamusi u che Paolo wa kuwa nduna. Che

Paolo wachenjele unduna wakwe kwa kusala ngani syakwe simpepe (1:11-2:14) Ni wajichenjele ngani jambone kwa kutagula kuti ukulupusyo ukukomboleka kupatikana pe kwa litala lya kwakulupilila Che Yesu Kilisito (2:16). Yeleyo ikukopochela kwa ligongo lya wema waulosisye Akunnungu kwa wandu namose ukulupusyo ngaukulupilila ipanganyo ya wandu.

Yaili mwelele

Che Paolo akutanda chikalata chao kwa kwakomasya wakukulupilila waali ku chilambo cha Galatia (1:1-5).

Soonni che Paolo akusala indu impepe yaikwagamba asyene achisakaga kuuchenjela ulamusi wao wa kwiganya ni kulosya kwa usyene kuti walinjile kutama kwa kugakamulisya malajisyo nambo walepele (1:6-2:21).

Nombe akupunda kusala nkati masengo ga malajisyo ni ntuuka mu ukulupusyo (3-4).

Soonni akusala indu impepe kulosya yakuti pakutama uchenene mu utame wa chikilisito (5-6:10).

Che Paolo akumalichisya chikalata chao kwa kwakomasya ni kupopela kwa mbesi achakumbusyaga kuti kugalauswa ni Akunnungu ni kutendekwa kuwa mundu jwa sambano kuli kwambone nnope kugapunda malajisyo ni kanuni sya paasa, chisau majiganyo ga kuumbala (6:11-18).

¹ Une che Paolo, jundi nduna nga wa kwa kusagulikwa ni wandu atamuno nga wa kwa ukombole wa wandu, nambo sagulikwe ni Che

Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati, wawansyusisye Che Yesu, ² ni achapwetu wose wawali pamo ni une tukunkomasya mwanya mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha ku Galatia. ³ Tukummendela upile ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito.

⁴ Kilisito wawalityosisye asyene kuwaw mbopesi kwa ligongo lya sambu syetu kuti atukulupusye pachilambo changalumbana cha sambano chi, kwa usache wa Akunnungu wetu ni Atati. ⁵ Twakusye Akunnungu mowa gose pangali mbesi! Eloo.

Jipali Ngani Jambone jimope

⁶ Nkusimosya inkuti pakwaleka chitemape Akunnungu wammilasile kwa upile wa Kilisito ni nkujikuya ngani jambone jine jine. ⁷ Isyene ngapagwa Ngani Jambone jine. Nambo apali wandu wakuntindanya wanyamwe, wandu wakusaka kujigalausya Ngani Jambone ja Kilisito. ⁸ Nambo, iwaga jumo jwetu pane achikatumetume waw kwini, channalichile ngani jine jine jangajikulandana ni ajila jitwannalichile uweji, alwesechekwe ni Akunnungu! ⁹ Twamasile kuwecheta, ni sambano nguujila nguwecheta, iwaga chachinnalichila mundu jwine Ngani Jambone jine, jangajikulandana ni jejila jimwamasile kupochela, alwesechekwe ni Akunnungu!

¹⁰ Sambano ngusaka nanonyelesye wawani! Nanonyelesye wandu, pane Akunnungu? Ngasachile kwanonyelesya wandu, ngangaawe kose jwakutumichila jwa Kilisito.

Che Paolo iŵatite kuŵa nduna

¹¹ Achalongo achinjangu, ngusaka mmanyilile kuti Ngani Jambone jinanlalichile jila nganijiŵa ngani ja kutyochela kwa mundu. ¹² Nipele une nganinjipochela kutyochela kwa mundu jwali-jose atamuno nganapagwa mundu juŵanyigenye. Che Yesu Kilisito asyene ni jwamunukulile une.

¹³ Usyene mwamasile kupilikana indite pakutama kalakala kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu ni indite pakwalagasya kwa nnope mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ni kusaka kwajonanga pangali chanasa. ¹⁴ Elo, une naapundile Ŵayahudi achinjangu achajinji ŵa lisusa limo ni une kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu, ni nachalile kuchikamulisya chisyoŵelo cha achambuje ŵetu.

¹⁵ Nambo Akunnungu, kwa upile wao ŵasagwile une namose ngunaŵe kupagwa, ŵamilasile naatumichile. ¹⁶ Paŵasachile kuumunukulila Mwanagwe munkati mwangu kuti nalichile Ngani Jambone nkati Che Yesu Kilisito kwa ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, nganinyaula kukwausya ŵandu ŵane yakuti kuganisya, ¹⁷ namose nganinyaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni aŵala ŵaŵaliji achinduna kabula nganime nduna nambo najawile kaje ku Alabia, nipele nausile sooni ku Damesiki. ¹⁸ Payapite yaka itatu pe, nipele nakwesile kwaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni che Kefa jwakumanyika kwa liina lya che Petulo, nalonjele nawo kwa moŵa likumi ni nsano. ¹⁹ Nambo nganinaawona

achinduna wane ikaŵe che Yakobo, apwao Ambuje.

²⁰ Gelega gingunnembela gali ga isyene, Akunungu akumanyilila kuti nganguwêcheta ya unami.

²¹ Kanyuma najawile ku chilambo cha Silia ni Kilikia. ²² Nambo katema ko, mipingo ja wandu wakunkukulupilila Kilisito wa chilambo cha ku Yudea waliji nganamone une. ²³ Chiwachimanyaga ni chechila pe chiwachipilikene, “Jwejula mundu juwatusawisye uwe kalakala, sambano akulalichila chikulupi chilachila cha Ngani Jambone chiwalingaga kuchijonanga kalakala chila.” ²⁴ Nipele, waakusisye Akunungu kwa ligongo lyangu une.

2

Che Paolo akukundikwa ni Achinduna wane

¹ Payamasile yaka likumi ni ncheche, une ni che Banaba twajawile sooni ku Yelusalemu, twalongene ni che Tito. ² Najawile kweleko pakuwa Akunungu wamunukulile kuti nyaule. Patwatemi nkungulu pamo ni achakulu pe, naasalile nkati Ngani Jambone jinalalichile wandu wangaŵa Wayahudi. Natesile yele kuti masengo gangu ganatesile, ni gangugapanganya sambano, ganaŵe gangalimate. ³ Nambo, namose ajangu che Tito, jwali Mgiliki, nganakanganichiswa kuumbala, ⁴ atamuno kwaliji ni wandu waŵalitendaga wakukulupilila achinjetu waŵasachile aumbale. Wandu waŵalijinjisye kwa chisyepela ni kuuchilichisya kulecheleswa kwetu kutuli

nako kwakulumbikana ni Kilisito Che Yesu, kuti atutende achikapolo. ⁵ Nambo nganitusaka kwajitichisya namose kanandi, kuti usyene wa Ngani Jambone usigale ni wanyamwe katema kose.

⁶ Nambo wandu wakutinji ali ilongola, iwaga isyene waliji ilongola pane ngaŵa ilongola, ngaŵa chindu kukwangu, pakuŵa Akunnungu ngakulamula kwa kulolechesya indu ya paasa, wandu wo nganakola indu yasambano yakunyonjechesya une. ⁷ Kwayele, waimanyilile kuti Akunnungu wangulupilile kuti nalalichile Ngani Jambone kwa wandu wangaŵa Wayahudi mpela iwatite pakwakulupilila che Petulo kwalalichila Wayahudi. ⁸ Pakuŵa Akunnungu wantesile che Petulo kuŵa nduna kwa Wayahudi, ni jujojo jwandesile une nombe kuŵa nduna kwa wandu wangaŵa Wayahudi. ⁹ Nipele, che Yakobo, che Petulo ni che Yohana, wawaliji ilongola achakulu, pawaimanyilile kuti Akunnungu wambele upile wa masengo ga jikajikape ga, watukamwile uwe makono, une ni che Banaba, chiŵe chimanyisyo cha kuti tuli wamo. Uwe twajawile kupanganya masengo kwa wandu wangaŵa Wayahudi ni wanyawo kwa Wayahudi. ¹⁰ Nambo watuwendile chindu chimo kuti, tukaaliwalila wakulaga waali mu mpingo wa wandu wakwakulupilila Che Yesu, chelecho none nachikamulichisye kuchitendekanya.

Che Paolo akunkalipila che Petulo

¹¹ Nambo che Petulo pawaiŵaiche ku Antiokia naakanile paujo pa wandu pakuŵa waliji

alewile. ¹² Kundanda, akanaiche wandu wampepe kutyochela ku che Yakobo, che Petulo walyaga pamo ni wandu wangawa Wayahudi. Nambo pa waiche pe, walesile kulya ni wandu wangawa Wayahudi, ni kulisepusya nawo kwa ligongo lya kwajogopa wandu wa wakanganichisye wandu wangawa Wayahudi aumbale. ¹³ Nombe achinjangu Wayahudi wane waliunjile pamo ni che Petulo kutendekanya ya ulamba, nombe che Banaba wajinjilwe ni ulamba wao. ¹⁴ Nipele, panaiweni kuti indu yakupanganya ngaikwilana ni usyene wa Ngani Jambone, nansalile che Petulo paujo pa wandu wose kuti, “Namuno mmwe nli Myahudi, nkutama mpela wandu wangawa Wayahudi ni nga wa mpela Myahudi! Nipele nkukombola chinauli kulinga kwakanganichisya wandu wanga wa Wayahudi kutama mpela Wayahudi?”

Wayahudi ni wandu wanga wa Wayahudi akuwombolwa kwa chikulupi

¹⁵ Isyene, uwe tuli Wayahudi chipagwile, ni nga wa wandu wanga wa Wayahudi waali ni sambu! ¹⁶ Isyene tukwimanyilila kuti ngaikukomboleka mundu kutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisya Malajisyo ga Akunnungu, nambo kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Noweji wakwe tumasile kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Tutendekwe wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi chetu kwa Kilisito, ni nga wa kwa kugajitichisya Malajisyo. Paku wa ngapagwa

mundu jwaketendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugakuya Malajisyo. ¹⁷ Sambano, iwaga tukusosa kutendekwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kulumbikana ni Kilisito, uweji tukuwalanjikwa kuti tuli wa sambu, uli, achi chitendo chikulosya kuti Kilisito akwatenda wandu apanganye sambu? Ngwamba! ¹⁸ Nambo iwaga ngugumba sooni Malajisyo gunagagumwile, nipele nguti une ndili jwakulewa. ¹⁹ Malajisyo gandesile naimanyilile kuti ngusachilwa kuwa. Kwayele nawile kuti ndyoche mu ulamusi wa malajisyo go kuti ndame kwa ligongo lya kwatumichila Akunnungu. None wambikwe pamo ni Kilisito pansalaba. ²⁰ Sambano ngawa une sooni jungutama, nambo Kilisito ni wakutama nkati mwangu. Umi ungewete sambano mu chiilu, ngwete pakuwa ngunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, juwanonyele une mpaka wautyosisye umi wao kwa ligongo lyangu. ²¹ Ngangusaka kuukana upile wa Akunnungu. Iwaga mundu akutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisya Malajisyo ga Akunnungu, nipele, chiwa cha Kilisito changalimate!

3

Chikulupi pane Malajisyo

¹ Wanyamwe Wagalatia wakulowela! Ana waani annosile wanyamwe? Ntekusalilwa pangasisika nkati chiwa chi Che Yesu Kilisito, kuti wawambikwe pansalaba mpela ila mwachinsyene intite pakulola kwa meeso genu. ² Ngusaka

kuchimanyilila chindu chimo kutyochela kukwenu, ana mwampochele Mbumu jwa Akunnungu kwa ligongo lya kutendekanya yaikusachilwa ni Malajisyo pane kwa ligongo lya kujipilikanila ni kujikulupilila Ngani Jambone?

³ Ana wanyamwe ndi wakulowela kwanti yelei? Wanyamwe mwatandite yose kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa Akunnungu, sambano nkusaka kumalichisya kwa machili genu mwachinsyene?

⁴ Ana, malagasyo gamwalasile wanyamwe galiji gangalimate? Ngaikomboleka! ⁵ Ana, Akunnungu akumpanga Mbumu jwakwe ni kupanganya yakusimonjeka kukwenu kwa ligongo nkupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo, pane kwa ligongo nkujipilikanila Ngani Jambone ni kujikulupilila?

⁶ Munnole che Iblahimu, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala “Che Iblahimu waakulupilile Akunnungu, ni kwachikulupi cho watendekwe kuwa wambone paujo pa Akunnungu.”

⁷ Nipele sambano, mmanyilile kuti wandu wose wakwakulupilila Akunnungu, welewo ali wanache wa usyene wa che Iblahimu. ⁸ Malembelo ga Akunnungu galongolele kulosya kuti, Akunnungu chiwatende wambone paujo pao wandu wanga wa Wayahudi kwa litala lya chikulupi. Pakuwa Akunnungu wansalile kaje che Iblahimu Ngani Jambone ji achitiji, “Kwalitala lyenu, ngosyo syose chisikole upile.” ⁹ Nipele, wakwete chikulupi akukola upile pamo ni che Iblahimu wa wakulupilile.

¹⁰ Nambo wanawose wakukulupilila pe kupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo

alweseche. Pakuŵa, Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Jwalijose jwangakukamulisya ni kupanganya yose yailembekwe mchitabu cha Malajisyo, jwele jwanlweseche.” ¹¹ Sambano ikulosya kuti Malajisyo ngagakuntenda mundu aŵe jwambone paujo pa Akunnungu, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulupi.” ¹² Nambo Malajisyo ngagakukulupilila chikulupi, nambo Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwakupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo chatame kwa Malajisyo go.”

¹³ Kilisito ŵatuwombwele kutyochela pa malweso ga Malajisyo kwa kulijigalila malweso go kwa ligongo lyetu, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Alweseche mundu jwalijose jwaŵichikwe pa chitela.” ¹⁴ Chiwombosyo cho chatendekwe kuti upile wapegwilwe che Iblahimu watuluchile ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi kwa litala lya Kilisito Yesu, ni kuti kwa litala lya chikulupi tumpochele Mbumu juŵatulanjile Akunnungu.

Malajisyo ni Chilanga

¹⁵ Achalongo achinjangu, chinampe chitagu kutyochela mu umi wetu wa lyuŵa ni lyuŵa. Iŵaga ŵandu ŵaŵili aŵichilene malangano kwa kulumbilila, ni ngapagwa mundu jwakukombola kupungusya pane kujonjechesya chindu mu gele malangano. ¹⁶ Nipele, Akunnungu ŵampele che Iblahimu chilanga ni uŵelesi wao. Malembelo ga Akunnungu ngagakusala, “Ni iŵelesi yao” nambo gakuti, “Ni uŵelesi wao,” yaani jumo pe,

ni jwelejo ali Kilisito. ¹⁷ Chingusaka kuwêcheta ni achi, Akunnungu watesile lilangano lyakwe, wawêchete isyene. Malajisyo gaiche payapite yaka machila ncheche ni makumi gatatu. Malajisyo go ngagakukombola kulityosya lilangano lya Akunnungu namose kuchitema chilanga. ¹⁸ Pakuwa, chilanga cha Akunnungu chikakulupilile kugajitichisya Malajisyo, nipele, ntuuka wo ngaukakombole kukulupilila chilanga cha Akunnungu. Nambo Akunnungu kwa ligongo lya wema wakwe, wapele ntuuka che Iblahimu, kwa ligongo lya lilangano lyo. ¹⁹ Sambano Malajisyo gana masengo gachi? Malajisyo gajonjechekwe pelepo ligongo lya kulosya sambi sili chindu chachi, mpaka pataiche ajula uwelesi u che Iblahimu juwapele chilanga chila. Malajisyo gaiche ni achikatumetume wa kwini kwa litala lya che Musa juwaliji jwakwilanya. ²⁰ Nambo jwakwilanya ngakusachilwa kwa ligongo lya chindu chachikungamba mundu jumo, ni Akunnungu ali wamo pe.

Nningwa wa Malajisyo

²¹ Uli, Malajisyo gakukanilana ni chilanga cha Akunnungu? Ngwamba! Pakuwa, naga gakakopweswe malajisyo gagakukombola kwapa wandu umi, nipele, tukakombwele kutendekwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugajitichisya malajisyo. ²² Nambo, Malembelo ga Akunnungu gamasile kuwêcheta kuti chilambo chose chili paasi pa ulamusi wa sambi, kwayele, awala waakukulupilila apegwe ntuuka waulanjile Akunnungu, kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito.

²³ Nambo chikanaiche chikulupi, twatawîkwe ni Malajisyo nti watawîkwe, mpaka chikulupi cho pachichiunukulikwe. ²⁴ Nipele, Malajisyo galiji ni ulamusi pachanya uwe mpaka paŵaiche Kilisito, kuti kwa litala lya chikulupi tukundikwe kuŵa wambone paujo pa Akunnungu. ²⁵ Nambo pakuŵa chikulupi chiiche, malajisyo nganigakola ulamusi pachanya petu.

²⁶ Kwa litala lya chikulupi, wanawose ndi wanache wa Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito. ²⁷ Pakuŵa wanyamwe wose umwabatiswe ni kulumbikana ni Kilisito, ntame mpela yakuti pakusaka Kilisito. ²⁸ Kwayele ngapagwa sooni kutindana pasikati ja Myahudi ni jwangaŵa Myahudi, kapolo ni jwalechelelwe, jwankongwe ni jwannume. Wanawose ndi chindu chimo kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito. ²⁹ Iwaga wanyamwe ndi wandu wakwe Kilisito, sambano ndi uwelesi u che Iblahimu, chimpochele achila chalanjile Akunnungu.

4

¹ Nambo une nguti yeleyi, juchajigale indu iwagosele, awaga mwanache akuŵa mpela kapolo namuno ali nsyene ipanje. ² Katema kose ko jwelejo ali paasi pa ulamusi wa wandu wakunlela ni wakwajimilila ipanje yakwe mpaka katema kakaŵichikwe ni atatigwe. ³ Iyoyo nowaji patwaliji ngatukuumanyilila usyene twaliji achikapolo wa masoka gagakutawala pachilambo. ⁴ Nambo pakaichile katema kakaŵichikwe, Akunnungu wannajisye Mwanagwe,

Wapagwile ni jwankongwe ni kulongoswa ni Malajisyo, ⁵ kuti wawombole aWala wakulongoswa ni Malajisyo kuti uwe tukombole kutendekwa Wanache wa Akunnungu.

⁶ Ni pakuwa ndi achiwanagwe, Akunnungu wannajisye Mbumu jwa Mwanagwe mmitima jetu, Mbumu jwakuwilanga, “Aba”, malumbo gakwe “Atati!” ⁷ Nipele mmwe nganimma kapolo sooni, nambo mwana ni pakuwa mmwe ndi mwana, Akunnungu champe indu yose yawisile chilanga kwa achiwanagwe.

Che Paolo akwaganichisya Wagalatia

⁸ Kalakala pamwaliji ngakwamanyilila Akunnungu, mwaliji achikapolo wa minungu jangalimate. ⁹ Nambo sambano nkwa manyilila Akunnungu pane nkumanyika ni Akunnungu, kwa chichi nkugaujilila sooni majiganyo gandanda galingali gakulepetela ni gamapunguchilwe? Nkusaka kugatumichila sooni? ¹⁰ Kwa chichi nkuchenjeuka ni kukamulisya masyowelelo genu ga mowa ni miesi ni katema ni yaka? ¹¹ Ngwete lipamba nkati wanyamwe, pakuwa ikukomboleka kuti nalisawisye pangali chindu kwa ligongo lyenu.

¹² Achalongo achinjangu, ngunchondelela mmeje mpela une, pakuwa namose une naliji mpela wanyamwe. Nganimumbanganyichisya ungalimate wauli wose. ¹³ Nkumanyilila kuti ulwele uwasimene wambele lipesa lya kunlalichila Ngani Jambone kaandanda. ¹⁴ Namuno ulwele wangu waliji mpela malagasyo gamakulungwa kukwenu, nganimunyelusya namose kuungana, nambo mwambochele mpela

katumetume jwa kwini jwa Akunnungu ni mwambochele mpela nkumpochela Kilisito Yesu nsyene. ¹⁵ Wanyamwe mwaliji wakusengwa! Sambano chinsimene chichi? Pakuwa ngunsalila umboni usyene kuti pa mowa gala ikakomboleche, nkatyosisye meeso genu ni kuumba une. ¹⁶ Ana, une mele jwammagongo jwenu ligongo ngunsalila yaili ya usyene? ¹⁷ Wele wandu akulosya kuti akunchenjeuchila wanyamwe, nambo nningwa wao nganiuwa wambone. Wanyawo akusaka wanyamwe ni une tutindane kuti nkombole kwachenjeuchila. ¹⁸ Ili yambone kukola lung'wanu kupanganya indu yambone mowa gose, ngawa katema pangutama ni wanyamwe pe. ¹⁹ Achiwanangu wangunnonyela, mpela jwankongwe yakuti pakukola chilungusi pakuligopola, none iyoyo, ngunkolela chilungusi sooni mpaka pachimme ni uwele wa Kilisito nkati mwenu. ²⁰ Ngasachile kuwa nomwe sambano, kuti mechete ni wanyamwe kwa kulitimalika. Pakuwa ngwete lipamba kwa ligongo lyenu.

Majiganyo nkati che Hajili ni che Sala

²¹ Musalile wanyamwe wankusaka kulongoswa ni Malajisyo, ana ngankumanyilila igakuti kusala Malajisyo? ²² Ilembeke muitabu ya Malajisyo kuti che Iblahimu wakwete achiwanagwe wawili, jumo wapagwile ni jwankongwe kapolo ni jwine wapagwile ni wankwakwe juwalombele. ²³ Juwapagwile ni jwankongwe kapolo jula wapagwile mpela yakuti pakupagwa wandu wane ni juwapagwile ni wankwakwe jula wapagwile kwa chilanga cha Akunnungu. ²⁴ Malowe ga

gali mpela chitagu, wêle achakongwe wâwili ali chitagu cha malangano gawili. Lilangano lyaandanda lili lyelila lilyatendekwe pa chitumbi cha Sinai lyalikungamba che Hajili ni achiwanagwe wâwapagwile mu ukapolo. ²⁵ Che Hajili akulandanywa ni chitumbi cha Sinai chachili mu chilambo cha Alabia, nombe chili chitagu cha musu wa Yelusalemu ja sambano, pakuwa weleu uli musu wauli mu ukapolo pamo ni wakutama mwelemo. ²⁶ Nambo Yelusalemu ja kwini uli musu waulechelelewe, ni musu wo uli achikulu wetu. ²⁷ Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti,

“Nsengwe, mmwe wangankuwêleka,

nlulute mmwe wanganimeleche mwanache,

Pakuwa wanache wa jwankongwe jwalekangene ni wankwawo ali achajinji,

kupunda wanache wa jwankongwe jwakwete walume.”

²⁸ Nipele achalongo achinjangu, ndi wanache wa Akunnungu wampagwile kutyochela mu chilanga chao mpela yaili ku che Isaka. ²⁹ Nambo mpela ila mowa gala, ajula mwanache juwapagwile mpela yakuti pakupagwa wandu wane wanlagesye ajula juwapagwile kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu, iyoyo ni yaili mpaka sambano. ³⁰ Nambo ana Malembelo ga Akunnungu gakuti uli? Gakuti, “Mumminje jwankongwe kapolo jo ni mwanagwe, ligongo mwanagwe kapolo ngaapochela yaigosekwe pamo ni mwanache jwa jwankongwe jwalechelelewe.” ³¹ Nipele achapwanga, uwe nganituwa wanache wa

jwankongwe kapolo jula, nambo tuli wânache wâ jwankongwe jwalechelelwe.

5

Kilisito atutesile tukaŵa achikapolo

¹ Pakuŵa Kilisito atulechelele kutyochela mu ukapolo. Nipele njimanje mpela wându wâlechelelwe, ni kasinjitchisya kuŵa mu itaŵiko ya ukapolo sooni. ² Mpilikane! Une che Paolo ngunsalila wânyamwe kuti mwajitichisyaga kuumbala, Kilisito chawoneche ngaŵa chindu kukwenu. ³ Uneji ngusala pangasisa, mundu jwakwitichisya kuumbala akusachilwa akamulisye Malajisyo gose ga Akunnungu gaŵapele che Musa. ⁴ Iŵaga nkusosanga tuŵalanjikwe wându wâmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugakamulisya malajisyo, nlisapwile kwakutalichila ni Kilisito ni nkanile wema wa Akunnungu. ⁵ Nambo uweji tukulolela kutendekwa wându wâmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni kwa litala lya machili ga Mbumu jwa Akunnungu, tukulindilila chele chindu. ⁶ Pakuŵa twalumbikanaga ni Che Yesu Kilisito, kuumbala pane ungaumbala ngakukutenda chindu. Nambo chachili Chambone chili chikulupi chachikuloswa kwa kunonyelana.

⁷ Mwaliji nkupanganya yambone mu utame wenu! Ana ŵaani annekasisye kuti nkaupilikanichisya usyene? ⁸ Jwatesile chelechi nganaŵa Akunnungu wâkumbilanga wânyamwe. ⁹ Majiganyo ga unami ga, gali

mpela amila kanandi jajikututumusya utandi wantundu. ¹⁰ Nkulumbikana kwetu ni Ambuje ngukulupilila kuti chituwe ni ntima umo. Jwelejo jwakunsupusyanga chalamulikwe ni Akunnungu, namose awe ncheni.

¹¹ Achalongo achinjangu, iwaga ngwendelechela kwalalichila wandu aumbale, ligongo chi ngusauswa? Ikaliji yeleyo, wandu ngakachimwe ni kulalichila kwangu yankati nsalaba wa Kilisito.

¹² Mmbaya wele wakunsausya wanyamwe kwa kunkanganichisya mmumbale akalikatile iwalo yao ya uwelesi.

¹³ Wanyamwe achalongo achinjangu mwawilanjikwe ni Akunnungu nlechelelewe kutyochela mu ukapolo. Nambo kulecheleswa kwenu kuna we ligongo lya kujikuya tama simpagwilwe nasyo, nambo ntumichilane kwa unonyelo. ¹⁴ Pakuwa Malajisyo gose gakumalila kwakukamula lilajisyo limo, nombelyo, “Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.” ¹⁵ Nambo mwalumanaga ni kulyangana mpela inyama ya chikali ya mwikonde, nlilolechesye kuti ngasinjonangana.

Umi waukulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu

¹⁶ Nipele nguti yelei: Utame wenu ulongoswe ni Mbumu jwa Akunnungu, ni wanyamwe ngasankuya sooni tama sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. ¹⁷ Pakuwa tama simpagwilwe nasyo sikukanilana ni yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ni yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ikukanilana ni tama

sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. Yeleyo indu iwili ikukanilana, kwa ligongo lyo ngankombolanga kupanganya inkusaka mwachinsyene. ¹⁸ Nambo iwaga nkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nganimma sooni paasi pa ulamusi wa Malajisyo.

¹⁹ Nipele masengo gagakutyochelela ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwile nasyo ni, chigwagwa ni chikululu ni lipamo, ²⁰ kupopelela inyago ni usaŵi ni umagongo ni uwanga ni wiu ni lutumbilo ni chilema ni makani ni kujitindanya mipingo ja ŵandu, ²¹ kuchimwa ni kukolelwa ni chindimba changalumbana ni indu ine yaikulan-dana ni yeleyo, ngunjamuka mpela inatite pakulongolela kunjamuka, ŵandu ŵakupanganya yeleyo ngaajinjila mu Umwenye wa Akunnungu.

²² Nambo mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu akuŵa ni unonyelo ni lukondwa ni chitendewele ni upililiu ni ntima wa kutyosya ni umbone ni chikulupilichiko, ²³ kulitimalika ni kulisiŵila kutenda sambi. Ngapagwa malajisyo gagakukombola kuikanila indu yi. ²⁴ Nombe ŵandu ŵaali ŵakwe Kilisito Yesu, asiŵambile tama syao syangalumbana syapagwile nasyo ni kuleka kuipanganya indu yangalumbana iwanyonyelaga kuipanganya. ²⁵ Twatamaga kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nipele tukuye yakuti kusaka Mbumu jwa Akunnungu. ²⁶ Tukalilapa, ni tunatandane atamuno kukolelana wiiu.

6

Tupilililane ni kukamusyana

¹ Achalongo achinjangu, iŵaga mundu chapanganye sambi, ŵanyamwe ŵankulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu munjamuche mundu jo kwa kulitimalika. Nambo nilolechesye mwachinsyene kuti nkalinjikwa. ² Njigalilane misigo, kwakupanganya yeleyo chingamalichisye malajisyo ga Kilisito. ³ Pakuŵa mundu aliganisyaga kuti ŵelewo ali chindu, namuno ŵelewo nganaŵa chindu, akulilambusya asyene. ⁴ Nambo jwalijose alolechese yakuti pakutama. Iŵaga akutama yambone, chakombole kusangalalila nsyene pangalilandanya ni utame wa mundu jwine. ⁵ Pakuŵa jwalijose chalamulikwe kwa ipanganyo yakwe nsyene.

⁶ Mundu jwalijose jwakujiganywa Ngani Jambone akusachilwa angaŵile jwakunjiganya indu yambone yakwete.

⁷ Nkalambusyana, Akunnungu ngakutendelwa chipongwe, pakuŵa chachili chose chakupanda mundu, chelecho ni chaagungule. ⁸ Pakuŵa mundu jwakupanda kwakusikuya tama syangalumbana syapagwile nasyo, chaagungule uwonasi nambo jwakupanda kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, chagungule umi wa moŵa gose pangali mbesi. ⁹ Sooni tukapela kutendekanya yambone, pakuŵa naga ngatukupwa ntima chitugungule kwa katema kakwe. ¹⁰ Nipele, kila patukukola lipesa, twatendele ŵandu wose indu yambone, nnoopenope kwa achinjetu ŵakunkulupilila Che Yesu.

Kwamuka kwa mbesi ni chikomasyo

11 Nlole inguti pakunnembela malembo gamakulungwa kwa nkono wangu nansyene!

12 Aŵala wose ŵakusaka kuloleka ŵakusalala kwa indu ya mchiilu ni ŵakunkanganichisya ŵanyamwe mmumbale. Akupanganya yeleyo kuti anasauche kwa ligongo lya kujiganya pe nkati nsalaba wa Kilisito.

13 Pakuŵa namose ŵaumbele ŵala ngakugapilikanichisya Malajisyo, nambo akusaka ŵanyamwe mmumbaswe akombole kulifuna kuti ntekawajitichisya ligongo lya kuumbala kwa iilu yenu.

14 Nambo une ngangulifuna kwa chachili chose, ikaŵe ngulifunila kuŵambikwa pansalaba Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito, pakuŵa kwa litala lya nsalaba wo, indu yose ya pachilambo ili yangalimate kukwangu ligongo ndili nti mundu juwile kwa indu yo.

15 Pakuŵa kuumbala atamuno ungaumbala ngaŵa chindu, nambo chindu chachikulungwa chili mundu kutendekwa jwasambano.

16 Ni wose ŵakukulupilila yeleyo, ngwasachila chitendewe ni chanasa, ŵandu ŵa ku Isilaeli, ni ŵandu wose ŵa Akunnungu.

17 Chitandile sambano anaasausye mundu sooni nkati indu yi, pakuŵa ngwete chimanyisyo pa chiilu pangu chachikulosya kuti une ndili jwakwe Che Yesu Kilisito.

18 Achalongo achinjangu, upile wa Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito utame ni ŵanyamwe wose. Eloo.

Lilangano Iya Sambano
The New Testament in the Yao language of Malawi:
Yao Bible Version Translation Project

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Ciyawo (Chiyawo)

Contributor: Pioneer Bible Translators

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

83abede1-cef5-5110-a8eb-53474ba8eb62